

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

ambientibus, quibus versus planitiem vallum incumbit, alibi proclivitate montis, & solo muro tutum. Ubi excurrit in angulos, solidissimæ turres locantur, attemen duæ illæ quæ latus versus Urbem defendissent, cœptæ quidem sed perfectæ non sunt, eo quod ibi à Civitatis vallo propugnari valeat, nec contra Urbem, secus hostem muniendum censuerint.

IV. Munitionem hanc ægerrimè tulerunt Moguntinus & Saxones, hi in æmulationem suæ domus arcem erigi, ille Jurisdictionem utramque lædi queritur: abactas moniales, extractum castellum, illud sine ArchiEpiscopo, hoc sine Principis consensu fieri non debuisse. * Mox adfertur fama † Dietherum dysenteriâ extinctum. (a) Temperavit nuncii lætitiâ, † quod moritur & Albertus successor esset. Actum videtur de Erfordia licentia, Patre in Saxonia filio Moguntia imperitante. Sed nihil tam necessarium, quod decursus temporis non dirimat. Interim humilitate potentiores mitigant Erfurtenses, & ambiunt Ducem Wilhelmum Vinariensem, fratris Ernesti frigusculis sæpè contrarium, simul Alberto omne obsequium per Legatos offerunt: † multa hæcenus contra veterem necessitudinem inter filiam & matrem intercessisse, nolle se defensionem eorum suscipere, sed fateri, dissidio inter Cæsarem & Dietherum, secutoque Sequēstro

(a) Serarius in Diethero & Administratore Alberto.

stro in ArchiEpiscopatus injuriam interdum se abusos. Veniam mereri agnitionem erroris. Vellet Elector diem & locum indicare, ubi selectis Moguntia & Civitatis juribus a vitam fidelitatem sponderent. Albertus † Amerbacum suam Urbem in Sylvâ Ottonianâ sitam nominat; adsunt Erfurtensium Deputati. Elector Bertholdum Hennebergiæ Comitem, Cathedralis Ecclesiæ Decanum mittit. * Felicitate † omnis dissensio aboletur articulis concordia in publicum instrumentum redactis (a) Civitas Moguntinum pro vero Domino hæreditario, Sedem pro donatrice suorum privilegiorum agnoscit, seq; secundum pacta & consuetudines obtemperaturam, liberum Electorali judicio cursum, Ecclesiasticam, & ArchiEpiscopaliū Officialium immunitatem intactam fore promittit. Gera fluvius Electorali Jurisdictioni immediatè relinquitur. Lanariis, pistoribus, & cæteris, ne ulibi, nisi in tabernis Electoralibus venditent, mandatur. Vicissim Elector privilegium de non retentando civem in causis civilibus per ArchiEpiscopatum, & alia gratiosissimè concedit. Temeritatem vero muniti † Cyriaciburgi, & quod Diethero insultasset, multâ quadragies mille florenorum Civitas luit, eâque demolitio- nem redimit. Dum hæc ita Moguntia & Amerbaci tractarentur, simul Vinaria cum

*Amerbacæ
tractatus
indicuntur.*

* MCCCCL
XXXIII.
*Concordatæ
Alberti.*

*Erfurtenses
multantur*

L

cum

(a) *Exstat in Archivis.*

Occultè simul cū Saxonibus agunt Erfurtenses. cum Saxonibus actum est. † Occultè ibi adversus Imperium, quod Amerbaci tentur, se muniunt Erfurtenses, fufisque ingentibus pecuniæ summis, & † promissis mille quingentis aureis in singulos annos protectionem Saxonicam emunt. *Protectionē Saxonicam subeunt.* cūta hæc eodem die, quo Amerbacensis subscribuntur: idque astutè: nam si istis prius roborata, temerarius ille protectionem alienam subeundi ausus omnem concordiam cum Moguntia præpediisset, dilata verò protectio, postea reddita fuisset difficilior, Saxonibus alienos subditos, novissimè Domino conciliatos, in protectionem recipere non audentibus. Hac arte Moguntiam inter & Saxones invidia refuscitata, dum hi prætendebant, quod illa negabat. Exceperant tamen Principes † Pontificem Romanum, Cæsarem, & Moguntinos Electores, quod contra illos Civitatem protegere nollent, hæc vicissim auxilia Saxonibus promiserat, eosdem *Ægerrimè* Mülhusiam & Northusiam à legibus fœderis eximens. *Ægerrimè* tulit hoc fœdus † elector, ac passim de iniquitate rei conquestus: Civitas ut mitigaret culpam, legem hanc protectoriam non Urbem (a) sed pagos solum Civitatis respicere prætendit, qui extrà eam hinc inde siti cuiusvis injuriæ paterent, hos adversus violentiam protectione potentioris, & ergà ipsos protectores sanctitate fœderis muniri de.

a) Extant hujus excusationis literæ.

debuiffe. Nihil hifce apud Albertum agebatur, † fed cujus præmatura mors (a) *Albertum moritur.* omnia invertit. *V.*

Post hanc prifinos animos affumpfit erfordia, neceffitudine Saxonum, & Moguntia cum Alberto extinctâ, & stabilitâ protectorio fœdere invidiâ. Nil Bertholdo fucceffori de rerum agendarum peritiâ deerat, noveratque jam technas erfurtenfium ab Amerbacenfibus actis, quibus ab Alberto fuerat præfectus. * Cum ad † collectas Imperii tertiam electoratûs quotam conferre nollent, ipfe Cæfareâ fententiâ coëgit. * Senatus civibus gravis omnis generis onera adinvenit. Præcipuè panis & potui vectigal indixit, nec in molendinis, nifi emptâ prius licentiâ, frumenta admittebantur. Prohibuit Archiepifcopi Sigillifer, ne Cleri molendina tefferas Senatus attenderent, fed cuicunque venienti operam impertirentur. Petrenfis (b) Abbas potiffimum detrimenti paffus, vectionem brasii longo tempore intermiffit.

Supererant † & cum Saxonibus tricæ: nec enim hos minus erfordia quam Moguntiam oderat, aut metuebat, hac jure illis potentiâ invifis. * Igitur ut Saxonnes placaret, de controverfiis aliquibus fopiendis Vinariæ conventum eft. Præcipu-

VI.
Lites Erfordie cum Saxonis de re nummaria.
* MCCCXXVII.

L 2

(a) Serarius in Alberto Administratore.

(b) MS. Chronicon Petr.